

Sygn. akt II Ka 829/23

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2024r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	sędzia (del.) Paweł Mądry
Protokolant:	st. sekr. sąd. Beata Defut-Kołodziejak

przy udziale prokuratora Jarosława Mironiuka

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2024 r. sprawy

K. R.

oskarżonego o czyn z art. 286 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

z dnia 7 września 2023 r. sygn. akt II K 574/22

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

II. określa, że wydatki postępowania odwoławczego ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 829/23
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

6.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji
--

wyrok Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim z dnia 07 września 2023r. w sprawie II K 574/22

6.2. *Podmiot wnoszący apelację*

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

6.3. *Granice zaskarżenia*

6.1.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
6.1.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

6.4. *Wnioski*

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. *Ustalenie faktów w związku z dowodami*

przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

6.5. Ustalenie faktów

6.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.	-----	-----	-----	-----
6.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.	-----	-----	-----	-----

6.6. Ocena dowodów

6.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
-----	-----	-----

6.1.6. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów	
--	--

<i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwińźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
-----	-----	-----

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
3.1.	zarzut obrazy przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 4 kpk, art. 7 kpk, art 410 kpk polegającej na błędnej i dowolnej - zamiast swobodnej, opartej o wskazania wiedzy, logiki i doświadczenie życiowe - ocenie materiału dowodowego, w szczególności okoliczności i treści umowy z dnia 19 października 2020 roku o wykonanie usług remontowych oraz zeznań świadków M. K. i B. K., na okoliczność treści zawartej umowy, która to ocena doprowadziła do błędnych ustaleń faktycznych, o braku wprowadzenia pokrzywdzonych w błąd, co do prowadzenia przez oskarżonego K. R. działalności gospodarczej w zakresie wykonywania prac remontowo - budowlanych i zamiaru wywiązania się z zobowiązania wykonania umówionych prac remontowo - budowlanych za kwotę 35.000 zł w budynku mieszkalnym przy ul. (...)	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny

<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
<p>- prokurator w uzasadnieniu apelacji stwierdził, że ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego winna doprowadzić do wniosku, iż niewykonanie umowy przez oskarżonego było celowym i zamierzonym od początku działaniem. Zdaniem skarżącego, K. R. od samego początku nie miał zamiaru wywiązać się z treści umowy, choć nie można wykluczyć, że oskarżony zamierzał „jakoś” wykonać prace budowlane czyniąc to na własnych zasadach niezgodnych z ustaleniami poczynionymi z pokrzywdzonymi i treścią umowy. Z zaprezentowanych rozważań wynika, że prokurator szczególną wagę przyłożył do treści umowy o roboty budowlanej, gdyż podkreślił, że oskarżony na potrzeby umowy wskazał siebie jako przedsiębiorcę „spółkę” z siedzibą w P.. W opinii prokuratora takie działanie oskarżonego należy traktować jako celowe wprowadzenie pokrzywdzonych w błąd. Dodatkowo oskarżony niezgodnie z terminami zapisanymi w umowie przystąpił do zleconych prac, a zatem nie przestrzegał własnego zobowiązania. Prokurator uznał, że w zakresie tych dwóch aspektów sprawy można dostrzec okoliczności niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez pokrzywdzonych. Trzecim argumentem prokuratora przemawiającym za istnieniem po stronie oskarżonego przestępczego zamiaru są wyniki opinii biegłego, z której wynika zakres, wartość i jakość prac wykonanych przez oskarżonego. Na tej podstawie prokurator uznał, że działanie</p>	

oskarżonego było celowe i zamierzone na wprowadzenie w błąd pokrzywdzonych co do okoliczności bycia „legalnym” przedsiębiorcą i zamiaru wywiązania się z treści zawartej umowy.

- tymczasem Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku uznał, że prace budowlane zostały wykonane przez oskarżonego nierzetelnie, zaś oskarżony nie wystawił faktury za wykonane prace (czego nie mógł uczynić z uwagi na prowadzenie nierejestrowanej działalności gospodarczej). Niemniej, zdaniem Sądu Rejonowego, oskarżony przystąpił do wykonania prac, zaś decyzję o wyborze oskarżonego jako wykonawcy remontu pokrzywdzeni podjęli nie na podstawie obietnicy wystawienia faktury, lecz na podstawie rekomendacji oskarżonego jako rzetelnego wykonawcy. Sąd dodał, że oskarżony przez 8 tygodni wykonywał prace remontowe do czasu pierwszego sporu co do zakresu remontu i ceny. Podsumowując swe rozważania Sąd Rejonowy uznał, że oskarżony wcześniej prowadził działalność gospodarczą w zakresie prac remontowych, zatem sama okoliczność, że była to działalność nierejestrowana nie świadczy o tym, że oskarżony zawierając umowę działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Oskarżony podjął się wykonania prac remontowych, które prowadził do czasu kłótni z pokrzywdzonymi, a „okoliczność złego gospodarowania pieniędzmi uzyskiwanymi jako zaliczki na poczet remontu nie stanowi” o zamiarze bezpośrednim kierunkowym oszustwa.

- oceniając zatem argumentację prokuratora zaprezentowaną w

apelacji Sąd Okręgowy uznał, że zarzut jest w całości bezzasadny, zaś prokurator przedstawiając swe argumenty uwypuklił jedynie te okoliczności, które mógł zinterpretować na niekorzyść oskarżonego.

- odnosząc się zatem w pierwszej kolejności do treści zawartej umowy i kwestii legalności prowadzonej działalności gospodarczej należy stwierdzić, że stan faktyczny wynikający ze zgromadzonych dowodów jest bardziej złożony niż zaprezentowany przez prokuratora. Otóż z zeznań pokrzywdzonej wynika, że w dniu 19 października 2020r. oskarżony przywiózł niepełną umowę o roboty budowlane, zatem pokrzywdzona napisała własną, która została podpisana przez obie strony (k. 15). Następnie na rozprawie dodała, że w dniu 7 listopada 2020r. poprawiła tę umowę. W aktach sprawy znajduje się umowa o wykonanie usług remontowych (k. 4-5) jednakże nie sposób ustalić, czy jest to umowa w pierwotnej treści czy zmienionej. Niemniej już pobieżna analiza tego dokumentu prowadzi do wniosku, że pokrzywdzona przygotowując własną wersję umowy korzystała z gotowego wzoru takiej umowy, który nie został dostatecznie dostosowany do realiów sprawy. Przede wszystkim w umowie zapisano, iż Wykonawcą jest „K. R. spółka w P. przy ul. (...), KRS”. W sposób oczywisty jest to nieprecyzyjne określenie formy prawnej działalności prowadzonej przez oskarżonego, gdyż z relacji stron nie wynika, aby oskarżony przedstawiał siebie jako właściciela spółki handlowej lub cywilnej. Z akt sprawy nie wynika nadto, aby obie strony zawierając tę umowę miały wykształcenie prawnicze, zatem,

zdaniem Sądu Okręgowego, ów zapis o „spółce” i numerze KRS był w równym stopniu niezrozumiały dla obu stron i dlatego pozostał w niezmienionym brzmieniu (w stosunku do wzoru umowy), gdyż pokrzywdzona nie potrafiła tego wzoru dostosować do realiów umowy, którą zamierzała zawrzeć z oskarżonym. Z tego powodu Sąd Okręgowy nie uznaje za oszukańczy zabieg zapewnienia oskarżonego, zapytanego o numer KRS, że doniesie ten numer (k. 164v). Dalej należy zauważyć, że w umowie przyjęto, iż zleceniodawca zapłaci za prace remontowe 35.000 zł. Jest to istotny zapis, gdyż w całej umowie strony operują kwotami pieniężnymi bez rozróżnienia, czy są to kwoty netto czy brutto. Brak tego rozróżnienia stanowi, zdaniem Sądu Okręgowego, dowód przemawiający przeciwko wiarygodności zeznań M. K. o tym, że od samego początku pokrzywdzona należała na wystawienie faktury VAT za wykonane prace, zaś oskarżony zapewniał ją o tym, że taką fakturę będzie mógł wystawić. Warto przypomnieć, że oskarżony w swych wyjaśnieniach kategorycznie stwierdził, że „ja na samym początku powiedziałem, że faktury VAT nie wystawię. To było przed podpisaniem umowy” (k. 204). Biorąc zatem pod uwagę brak innych bezstronnych dowodów (B. K. w swoich zeznaniach nie odniósł się do tej kwestii) należy uznać, że zeznania pokrzywdzonej w tym zakresie nie są wiarygodne, zaś trafnie Sąd Rejonowy przyjął, iż przy wyborze wykonawcy robót remontowych pokrzywdzona kierowała się rekomendacjami dotyczącymi oskarżonego, a nie tym, czy wystawi fakturę VAT. Zresztą z analizy korespondencji prowadzonej między stronami także

wynika, że kwestia możliwości wystawienia faktury nie była przedmiotem ustaleń dokonanych przy zawieraniu umowy, a stała się istotna dla M. K. dopiero na etapie prowadzenia sporu z oskarżonym jako argument mający zmusić oskarżonego do ugodowego zakończenia sporu z pokrzywdzoną pod groźbą zawiadomienia urzędu skarbowego o prowadzeniu działalności gospodarczej bez rejestracji (k. 212). Nie można także pomijać bezstronnego faktu, że pokrzywdzona dokonując zmiany zawartej umowy w dniu 7 listopada 2020r. wiedziała już o tym, że oskarżony nie „doniósł” jej numeru spółki z KRS, ani tym bardziej numeru NIP czy REGON, zatem wyrażenie przez nią w tym dniu dalszej gotowości realizowania umowy z 19 października 2020r. wskazuje na to, że kwestie braków umowy nie były dla niej istotne, zaś pokrzywdzona co najmniej od tego dnia miała pełny obraz oskarżonego jako osoby wykonującej prace budowlane na podstawie nierejestrowanej działalności gospodarczej.

- prokurator w swej apelacji dopatrywał się zamiaru kierunkowego popełnienia oszustwa po stronie oskarżonego także w tym, że oskarżony nie realizował umowy zgodnie z jej zapisami. Oceniając ten zarzut należy zauważyć, że z § 2 umowy wynika jedynie to, że wykonawca rozpocznie prace w dniu 08 listopada 2020r. W umowie nie wskazano terminu zakończenia prac, gdyż ten fragment umowy nie został wypełniony (pozostało puste wykropkowane miejsce). Dodatkowo pokrzywdzona zeznała, że „prace miały się rozpocząć w dniu 4 listopada 2020 roku, ale z powodu wynoszenia rzeczy przez

poprzednią właścicielkę zaczęły się dopiero w dniu 9 listopada 2020r.” (k. 15). A zatem oskarżony rozpoczął prace dzień po terminie wskazanym w umowie, lecz opóźnienie nie wynikało z jego złej woli, ale z powodów od niego niezależnych. Natomiast umowa nie zawierała w swej treści harmonogramu prac, zatem niezrozumiały jest zarzut prokuratora, iż oskarżony nie wykonywał prac zgodnie z umową. Z zeznań pokrzywdzonej wynika wprawdzie, że czyniła w tym zakresie ustalenia z oskarżonym, ale były to jedynie ustne ustalenia, a przecież z umowy wynikało, że wszelkie zmiany tej umowy wymagają formy pisemnej i są obustronnie ustalane (§ 7 umowy – k. 5). Prokurator nie uwzględnił też w swych rozważaniach okoliczności podkreślanej przez oskarżonego, który przyznał, że „prace mieliśmy wykonać prawdopodobnie do porodu pani, ale nie pamiętam do kiedy. Później podochodziło sporo roboty (...) Pani M. z mężem dobrze wiedzieli, że ten termin się wydłuży” (k. 203v).

- dodatkowo prokurator uznał, że wyniki opinii biegłego dotyczące zakresu, wartości i jakości prac remontowych wskazują na powzięty z góry zamiar dokonania oszustwa po stronie oskarżonego. Odnosząc się do tego aspektu sprawy Sąd Okręgowy podziela rozważania Sądu I instancji, który uznał, że nie zawsze niewykonanie umowy rodzące odpowiedzialność cywilnoprawną uzasadnia pociągnięcie nierzetelnego kontrahenta do odpowiedzialności karnej. Trafnie wskazuje Sąd Rejonowy, że oskarżony przed przystąpieniem do realizacji umowy miał doświadczenie w prowadzeniu prac remontowych (a zatem podjął się

wykonania prac, które znajdowały się w jego kompetencjach) oraz nie tylko przystąpił do tych prac, lecz przede wszystkim realizował tę umowę do czasu klótni z pokrzywdzonymi w grudniu 2020r. Jak wynika zarówno z jego wyjaśnień, ale także zeznań pokrzywdzonej, w wykonywanie tych prac był zaangażowany nie tylko oskarżony, lecz także inni pracownicy, w tym hydraulik czy elektryk. Fakt niskiej jakości prac nie stanowi w okolicznościach tej sprawy argumentu przemawiającego za zasadnością postawionego zarzutu aktu oskarżenia, a jedynie może mieć znaczenie w ewentualnym procesie cywilnym. Na korzyść oskarżonego przemawia także fakt, że K. R. po zaprzestaniu prac remontowych nie unikał kontaktu z pokrzywdzonymi oraz deklarował wolę rozliczenia wykonanych prac.

- z tych powodów Sąd Okręgowy w całości podziela konkluzję Sądu I instancji, iż „nie sposób nierzetelności przy wykonywaniu umowy sprowadzić do działania w celu wprowadzenia w błąd”.

Wniosek

wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

bezzasadność zarzutu skutkowałą brakiem podstaw do uwzględnienia wniosku apelacji

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
4.1.	-----
Zwiążle o powodach uwzględnienia okoliczności	
-----	-----
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
6.7. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
5.1.1	Przedmiot utrzymania w mocy
cały wyrok	
Zwiążle o powodach utrzymania w mocy	
bezzasadność zarzutów apelacji i brak okoliczności uwzględnianych przez sąd odwoławczy z urzędu uzasadniających zmianę lub uchylenie zaskarżonego wyroku	
6.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
5.2.1	Przedmiot i zakres zmiany
-----	-----
Zwiążle o powodach zmiany	
-----	-----

6.9. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
---	--

6.1.7. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia		
5.3.1.1.1.	-----	# art. 439 k.p.k.-----
Zwięźle o powodach uchylecia		
-----	-----	
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia		
-----	-----	
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
-----	-----	
5.3.1.4.1.	-----	# art. 454 § 1 k.p.k.---
Zwięźle o powodach uchylecia		
-----	-----	
6.1.8. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
-----	-----	
6.10. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
-----	-----	-----
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II	o wydatkach za postępowanie odwoławcze Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 636 § 1 kpk

7. PODPIS

1.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	prokurator		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	cały wyrok		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		

#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego	

	zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana